

РЕШЕНИЕ

№ 588

гр. Дупница, 19.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ДУПНИЦА, II-РИ СЪСТАВ ГО, в публично заседание на двадесет и девети ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Иван Б. Димитров

при участието на секретаря Росица К. Кечева
в присъствието на прокурора М. Ем. А.
като разглежда докладваното от Иван Б. Димитров Гражданско дело № 20231510101738 по описа за 2023 година

В. Й. Б., ЕГН *****, чрез мл. адв. В. Д. Д., съдебен адрес: гр. ***, е предявил срещу Прокуратура на Република България, ЕИК 121817309, адрес: гр. София, бул. „Витоша“ № 2, иск с правно основание чл.2, ал.1, т.1 от ЗОДОВ. Искането е ответникът да бъде осъден да заплати на ищеца: 10 000 (десет хиляди) лева, представляващи обезщетение за причинените му неимуществени вреди, изразяващи се в нравствени, емоционални и психически терзания на личността, накърнена чест и достойнство, уронен престиж и добро име в обществото, силно неудобство, чувство на унижение, притеснение и несигурност, загуба на доверие в националните правозащитни институции, претърпян силен стрес, страх, напрежение, поругаване на личното му достойнство, нарушаване на конституционните му права, опетняване на доброто му име сред близки и познати, поради поддържаното обвинение срещу него, вследствие на което е бил осъден от ОС - Кюстендил на наказание „лишаване от свобода“ за срок от шест месеца и търпял наложеното му наказание в продължителност на 30 (тридесет) дни, което по начало не е следвало да търпи; 1 882 (хиляда осемстотин осемдесет и два) лева, представляващи пропуснати ползи от лишаването от възможност да получи една средна месечна за страната заплата, докато е бил лишен от свобода; законната лихва върху главниците от 24.04.2023 г., от която дата е постановено Решение №144/24.04.2023 по НДВ №166/2023 по описа на САС. Претендират се и направените разноски по производството.

Ищецът твърди, че бил подсъдим по НОХД №304/2022 г. по описа на РС-Дупница, вследствие на повдигнато му обвинение за извършено престъпление по чл.325, ал.2, във вр. ал.1 от НК по БП №338/2022 по описа на РП-Кюстендил, БДП № 143/2022 по описа на РУ-Дупница.

С присъда от 27.06.2022 г. бил осъден за престъпление по чл.325, ал.1 НК, за това че на 10.03.2022 г. около 12.40 ч. в гр. Дупница, в сградата на МБАЛ „Св. Иван Рилски 2003“

ЕООД е извършил непристойни действия, грубо нарушаващи обществения ред и изразяващи се в явно неуважение към обществото; на основание чл.304 НПК бил оправдан по повдигнатото му обвинение по ал.2 на чл.325 НК за това деянието да се отличава с изключителен цинизъм и дързост. Било му е наложено наказание „пробация“ с пробационни мерки: „задължителна регистрация по настоящ адрес“ при периодичност два пъти седмично за срок от една година; „задължителни периодични срещи с пробационен служител“ за срок от една година и „включване в курсове за професионална квалификация, програми за обществено въздействие“ за срок от една година, както и наказание „обществено порицание“.

Присъдата била протестирана от РП - Кюстендил в частта относно размера на наложеното наказание и квалификацията на престъплението. В протеста е поискано от ОС – Кюстендил ищецът да бъде признат за виновен за извършено престъпление по чл. 325, ал. 2, във вр. ал. 1 от НК и да му бъде наложено наказание „лишаване от свобода“ за срок от една година, което да бъде изтърпяно при първоначален общ режим.

С решение на ОС - Кюстендил от 05.01.2023 г. по ВНОХД № 497/2022 г. присъдата била изменена единствено в частта относно наложеното наказание, като вместо пробация било определено наказание лишаване от свобода за срок от шест месеца, чието изпълнение е постановено при първоначален общ режим на основание чл.57, ал.1, т.3 ЗИНЗС, а в останалата му част съдебният акт бил потвърден.

След искане за възобновяване на ВНОХД №497/2022 г. по описа на ОС -Кюстендил, Софийският апелативен съд възобновил въззивното наказателно дело, като с Решение №144 от 24.04.2023г., изменил решението на ОС -Кюстендил от 05.01.2023 г., в частта относно наложеното наказание за престъпление по чл.325, ал.1 НК, като вместо „лишаване от свобода“ наложил наказание „пробация“ при следните пробационни мерки: „задължителна регистрация по настоящ адрес“ при периодичност два пъти седмично за срок от една година; „задължителни периодични срещи с пробационен служител“ за срок от една година и „включване в програма за обществено въздействие“ за срок от една година, както и наказание „обществено порицание“. До постановяване на горепосоченото решение на САС ищецът търпял наложеното му наказание „лишаване от свобода“ в продължение на 30 (тридесет) дни.

По този начин ищецът е претърпял вреди вследствие на поддържаното обвинение от страна на българската прокуратура, тъй като именно ПРБ е изисквала изменението на присъдата в частта относно наказанието.

От търпенето на наказание, което не е следвало да търпи (лишаване от свобода), ищецът претърпял неимуществени вреди, изразяващи се в нравствени, емоционални и психически терзания на личността; нахвърнена чест и достойнство; уронен престиж и добро име в обществото; силно неудобство; чувство на унижение, притеснение, несигурност и безпомощност; загуба на доверие в националните правозащитни институции; претърпян силен стрес, страх и напрежение; поругаване на личното му достойнство; нарушаване на конституционните му права; опетняване на доброто му име сред близки и познати, че същият е хулиган, който нарушава обществения ред, не уважава обществото и е конфликтна личност, тъй като е търпял наказание „лишаване от свобода“ в продължение на 30 (тридесет) дни в пенитенциарно заведение. Стресът и чувството му за безпомощност неописуемо се засилили в деня, в който постъпил в пенитенциарното заведение, тъй като трудно можел да приеме мисълта, че следва да търпи наказание „лишаване от свобода“ в продължение на шест месеца, след като първоначално му е било наложено наказание „пробация“ от първоинстанционния съд. Бил е наясно, че в продължение на половин година няма да може да помага по никакъв начин на своето семейство и близки, а дори и обратното - ще им бъде в тежест, поради факта, че последните ще ходят при него на свиждания и ще му носят хранителни пратки, цигари и пари. Особено стресиращ за него бил фактът, че все по-трудно

щял да си намира работа, тъй като в свидетелството му за съдимост щяло да пише, че е търпял наказание „лишаване от свобода“, а за много малко работодатели в страната това не е от значение.

Отделно от посочените неимуществени вреди, ищецът е претърпял и имуществени вреди: пропуснати ползи в размер на средната работна заплата в страната за един месец в размер на 1 882 лв. - евентуалната сума, която би спечелил, ако не е бил лишен от свобода в продължение на тридесет дни.

В законоустановения едномесечен срок по делото е постъпил писмен отговор от ответника, който счита исквете за неоснователни. Сочи, че изтърпеният срок е фактически 27 дни. Ищецът е търпял наложеното му наказание по влязла в сила присъда, като лишаването от свобода е приспаднало при изпълнението на наказанието пробация. При евентуалност се твърди наличие на основание по чл.5, ал.2 ЗОДОВ за намаляване на обезщетението. Изцяло се оспорва искът за имуществени вреди.

Съдът, след като прецени събраните по делото доказателства, въз основа на закона и по свое вътрешно убеждение прие за установено следното от фактическа страна:

С доклада по делото е обявено за безспорно, че с присъда от 27.06.2022 г. по НОХД №304/2022 г. по описа на РС - Дупница ищецът бил осъден за престъпление по чл.325, ал.1 НК и оправдан по повдигнатото му обвинение по ал.2 на чл.325 НК, като му е наложено наказание „пробация“ и наказание „обществено порицание“; по протест на прокурора с решение на ОС - Кюстендил от 05.01.2023 г. по ВНОХД № 497/2022 г. присъдата била изменена само в частта относно наложеното наказание, като вместо пробация било определено наказание лишаване от свобода за срок от шест месеца, чието изпълнение е постановено при първоначален общ режим на основание чл.57, ал.1, т.3 ЗИНЗС, а в останалата му част съдебният акт бил потвърден; с решение №144 от 24.04.2023 г. на САС е изменено решението на ОС -Кюстендил от 05.01.2023 г. в частта относно наложеното наказание за престъпление по чл.325, ал.1 НК, като вместо „лишаване от свобода“ е наложено наказание „пробация“ и наказание „обществено порицание“.

С определение № 164/20.02.2023 г. по н.д. № 166/2023 г. по описа на САС на основание чл.420, ал.3 НПК е спряно изпълнението на влязлата в сила присъда по НОХД №304/2022 г. Видно от постъпилата справка от ГД „ИН“ при МП, до освобождаването от затвора на 20.02.2023 г. В. Й. Б., ЕГН ***** е търпял наказание „лишаване от свобода“ 27 дни, тъй като е постъпил в затвора на 23.01.2023 г.

С постановление от 04.05.2023 г. РП – Кюстендил на основание чл.417 НПК е приспаднала от приведеното в изпълнение наказание „пробация“ времето, през което В. Й. Б., ЕГН ***** е бил задържан и приведен в затвора за изтърпяване на наказание „лишаване от свобода“ по посоченото наказателно производство – 27 дни.

С постановление от 18.05.2023 г. РП – Кюстендил на основание чл.417 НПК е приспаднала от приведеното в изпълнение наказание „пробация“ времето, през което В. Й. Б., ЕГН ***** е бил задържан от полицията в досъдебната фаза на посоченото наказателно производство – 1 ден.

Съобразно установената фактическа обстановка, съдът достигна до следните правни изводи:

Предявен е иск с правно основание чл.2, ал.1, т.1 от ЗОДОВ. Съгласно посочената разпоредба, държавата отговаря за вредите, причинени на граждани от органите на прокуратурата при задържане под стража, включително като мярка за неотклонение, домашен арест, когато са били отменени, прилагане от съда на задължително настаняване и лечение или принудителни медицински мерки, когато те бъдат отменени, както и при всички други случаи на лишаване от свобода в нарушение на чл. 5, § 1 от Конвенцията за

защита на правата на човека и основните свободи, съставена в Рим на 4 ноември 1950 г. (ратифицирана със закон - ДВ, бр. 66 от 1992 г.) (обн., ДВ, бр. 80 от 1992 г.; изм., бр. 137 от 1998 г.; попр., бр. 97 от 1999 г. и бр. 38 от 2010 г.), наричана по-нататък "Конвенцията".

Ищецът носи доказателствената тежест за установяване на предпоставките, визирани в чл.2 от ЗОДОВ, при които възниква право на обезщетение, за установяване на настъпването на неимуществените и имуществените вреди, чието обезщетяване се претендира, и на причинно-следствената връзка по чл.4 от ЗОДОВ между настъпването на вредите и незаконното поведение на прокуратурата.

В конкретния случай вредите се претендира да произтичат не от отменена мярка за неотклонение задържане под стража или домашен арест или отменено задължително настаняване и лечение или принудителни медицински мерки, а от друг случай на лишаване от свобода в нарушение на чл. 5, § 1 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи. В тази разпоредба се сочи, че никой не може да бъде лишен от свобода освен в следните случаи и само в съответствие с процедури, предвидени от закона:

а) законно лишаване от свобода на лице по силата на постановена от компетентен съд присъда;

б) законен арест или лишаване от свобода на лице за неизпълнение на законно съдебно решение или с цел осигуряване на изпълнението на задължение, предписано от закона;

в) законен арест или лишаване от свобода на лице с цел да се осигури явяването му пред предвидената в закона институция при обосновано подозрение за извършване на престъпление или когато обосновано е призната необходимостта да се предотврати извършване на престъпление или укриване след извършване на престъпление;

г) лишаване от свобода на непълнолетно лице на основата на законно решение, за да се осигури надзор с възпитателна цел, или законно лишаване от свобода на такова лице с цел да се осигури неговото явяване пред предвидената в закона институция;

д) законно лишаване от свобода на лице с цел да се предотврати разпространението на инфекциозни болести, както и на душевноболни лица, алкохолици, наркомани или скитници;

е) законен арест или лишаване от свобода на лице с цел да се предотврати незаконното му влизане в страната или на лице, против което се предприемат действия за неговото депортиране или екстрадиция.

С оглед на твърденията на ищеца, твърдените неимуществени и имуществени вреди са му причинени поради привеждането в изпълнение на влязлата в сила присъда по НОХД №304/2022 г. по описа на РС – Дупница и изтърпяването на част от наложеното му наказание „лишаване от свобода“ преди постановеното спиране на изпълнението на присъдата във връзка с направеното от него искане за възобновяване на наказателно дело.

Съгласно изричния текст на чл. 5, § 1, б. „а“ от Конвенцията, лишаването от свобода по силата на постановена от компетентен съд присъда е законно. На ищеца е наложено наказание „лишаване от свобода“ с влязла в сила присъда, поради което няма нарушение на чл.5, § 1 от Конвенцията и не са налице предпоставките по чл.2, ал.1, т.1 от ЗОДОВ за отговорност на прокуратурата или съда.

Влязлата в сила присъда е изменена по реда на чл.419 и сл. НПК по отношение на наложеното наказание, а не е отменена, затова и след произнасянето на АС – София В. Й. Б. е признат за виновен за извършено престъпление по чл.325, ал.1 НК. При тази квалификация е наложено наказанието „пробация“ от районния съд, който е оправдал подсъдимия по чл.325, ал.2 НК. Окръжният съд при същата квалификация - по чл.325, ал.1 НК, е изменил присъдата само в частта на наказанието.

Поради това оправдаването на В. Й. Б. по чл.325, ал.2 НК не е в причинна връзка с

твърдените вреди, произтичащи от налагането от окръжния съд на наказание „лишаване от свобода“ вместо „пробация“. Следователно не е дължимо обезщетение за вреди от повдигнатото обвинение по чл.325, ал.2 НК по аргумент за противното от т.11 от Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2004 г. на ВКС по тълк. гр. д. № 3/2004 г., ОСГК /Обезщетение за вреди се дължи и в случай на частично оправдаване при доказана причинна връзка между незаконното обвинение за извършено престъпление и претърпените вреди/.

По същите съображения не са налице предпоставките по чл.2, ал.1, т.3 и т.4 от ЗОДОВ за отговорност на прокуратурата или съда: ищецът не е оправдан по обвинението по чл.325, ал.1 НК, по което му е наложено наказанието „лишаване от свобода“.

Поради това съдът намира, че не е налице нито една от хипотезите, визирани в нормата на чл.2 от ЗОДОВ, които са основание за ангажиране на отговорността на държавата по този ред.

На следващо място, елемент от фактическия състав на отговорността на държавата е установяване на незаконосъобразност на акта, действието или бездействието на държавния орган, в случая прокуратурата, т.е. тези актове да не са регламентирани в закона или да противоречат на материално-правни или процесуално-правни норми.

По делото не са установени такива незаконосъобразни актове, тъй като подаването на протест при несъгласие с постановената присъда е действие в изпълнение на законовите разпоредби относно правомощията на прокурора. Този протест е довел до изменение на присъдата и налагане на наказание „лишаване от свобода“, като впоследствие нито присъдата, нито въззивното решение са отменени, нито подсъдимият е оправдан. Изтърпяната част от наказанието „лишаване от свобода“ е приспадната при изпълнението на наказанието „пробация“. Следователно липсва незаконосъобразен акт на прокурора, който да е в причинна връзка с твърдените вреди.

По тези съображения съдът намира, че не е налице основание за ангажиране на отговорността на държавата за репарирание на причинени на ищеца неимуществени и имуществени вреди от органите на Прокуратурата на Република България, поради което предявеният иск е неоснователен и следва да бъде отхвърлен.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ като неоснователен предявения от В. Й. Б., ЕГН *****, срещу Прокуратура на Република България, ЕИК 121817309, адрес: гр. София, бул. „Витоша“ № 2, иск с правно основание чл.2, от ЗОДОВ, за осъждане на ответника да заплати на ищеца: 10 000 (десет хиляди) лева, представляващи обезщетение за причинените му неимуществени вреди, изразяващи се в нравствени, емоционални и психически терзания на личността, накърнена чест и достойнство, уронен престиж и добро име в обществото, силно неудобство, чувство на унижение, притеснение и несигурност, загуба на доверие в националните правозащитни институции, претърпян силен стрес, страх, напрежение, поругаване на личното му достойнство, нарушаване на конституционните му права, опетняване на доброто му име сред близки и познати, поради поддържаното обвинение срещу него, вследствие на което е бил осъден от ОС - Кюстендил на наказание „лишаване от свобода“ за срок от шест месеца и търпял наложеното му наказание в продължителност на 30 (тридесет) дни, което по начало не е следвало да търпи; 1 882 (хиляда осемстотин осемдесет и два) лева, представляващи пропуснати ползи от лишаването от възможност да получи една средна месечна за страната заплата, докато е бил лишен от свобода; законната

лихва върху главниците от 24.04.2023 г., от която дата е постановено Решение № 144/24.04.2023 г. по НДВ № 166/2023 г. по описа на САС.

Решението може да бъде обжалвано пред Окръжен съд – Кюстендил в 2-седмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Дупница: _____